

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 26. Kasım 2015
Sayı : 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde son yıllarda hızla artan ve çok sayıda yurttaşımızın hayatını kaybetmesiyle sonuçlanan iş kazalarına neden olan kurumsal, idari, hukuki ve ekonomik faktörlerin saptanması ve iş kazalarını önleyecek bütüncül bir yaklaşımın oluşturulabilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederim.

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

İş kazaları ülkemizde son yıllarda büyük bir artış göstermiş ve hayatını emeğiyle kazanan çok sayıda yurttaşımızın ne yazık ki hayatını kaybetmesiyle sonuçlanmıştır. Ülkemizde iş kazalarının ulaştığı kabul edilemez boyut dikkate alındığında, içinde bulunduğumuz utanç verici durumun, ekonomik yaşamın doğal işleyişini referans alan geleneksel açıklamalarla veya bazı mesleklerin 'fıtratı' ile açıklanabilmesini mümkün olmadığı görülmektedir. Nitekim Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun resmi rakamlarına göre 2014 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla 1414 kişinin iş kazaları sonucu yaşamını yitirdiği Türkiye, El Salvador ve Cezayir'den sonra iş kazaları sonucu en çok can kaybı yaşanan üçüncü ülke konumundadır.

Kalkınma stratejilerini insan odaklı oluşturan gelişmiş ülkelerce çoktan tarihe gömülmüş bir sorun olan, doğru tedbirlerle ve çağdaş ekonomi politikalarıyla kolaylıkla önlenebilecek iş kazaları nedeniyle, yalnızca son 5 yılda 6 bin 850, son 12 yılda ise küçük bir ilçenin nüfusu kadar, 12 bin 686 yurttaşımızı yitirmemiz, konuya dair yaklaşımın derhal, daha fazla gecikmeksizin köklü biçimde yeniden ele alınması gereğini ortaya koymaktadır.

Bugüne dek iktidarın konuyu hak ettiği ciddiyetle ele almadığı ve yapılan bazı sınırlı yasal düzenlemelerin iş kazalarını önleyecek nitelikte olmadığı, iş kazalarının azalmak şöyle dursun sürekli artmasından ve tekrarlanan kazalar karşısında hükümet yetkililerinin her seferinde aynı ezber cümleleri tekrar etmesinden anlaşılmaktadır. Ne yazık ki henüz birkaç ay önce yaşadığımız ve 301 yurttaşımızın kaybıyla neticelenen dünya madencilik tarihinin en büyük kazalarından biri olarak tarihe geçen Soma maden faciasının dahi, gerekli tedbirlerin alınmasına vesile olamaması sonucu Karaman Ermenek'te 18 yurttaşımız daha yer altında mahsur kalmıştır. Ayrıca 4 Ağustos 2015 tarihinde İzmir-Çanakkale Otoyolu Koyundere mevkiinde yapımı devam eden viyadük inşaatında beton dökülmesi sırasında çelik konstrüksiyon iskelenin yıkılması sonucu dört işçi hayatını kaybetmiştir.

Ülkemizde yaşanan iş kazalarının, yalnızca kağıt üzerindeki iş güvenliği mevzuatının yetersizliğinden değil, başta düşük katma değerli sektörlerde emek sömürsüyle üretim yapılmasını beraberinde getiren taşeron uygulaması olmak üzere, çeşitli hukuki, kurumsal ve iktisadi hataların bileşiminin sonucu olduğu düşünüldüğünde, konunun yalnızca bir 'iş yerinde güvenlik' sorunu olarak ele alınmasının yeterli olmadığı, bütüncül bir önleyici stratejiye ihtiyaç duyulduğu açıktır. İş kazalarının kabul edilemez boyuta ulaşmasında, iş güvenliği mevzuatının yetersizliğinin yanı sıra, hükümetin benimsediği mevcut kalkınma modelinin emek yoğun sektörlerde taşeron aracılığıyla ağır emek sömürsüne dayanmasının, iş güvenliğinin sağlanabilmesi için büyük çaplı yatırımın zorunluluk olduğu madencilik gibi sektörlerde hatalı özelleştirme politikaları uygulanmasının, sendikasılaştırmanın bir hükümet politikası haline getirilmesinin, siyasi iktidara yakın sermaye çevrelerinin mevzuatta öngörülen denetimlerden pratikte muaf tutulmasının, denetim mekanizmalarının doğru çalıştırılmamasının, gerek iş hukuku gerekse ceza hukukunun ilgili maddelerinde konuya ilişkin boşluklar bulunmasının etkili olduğu görülmektedir. Dolayısıyla her geçen gün daha fazla canımızı yakan iş kazalarının önlenmesi için konunun tüm bu boyutlarını kapsayacak biçimde, bilimsel veriler ışığında, uzman görüşleri alınarak ve dünyadaki örnekler incelenerek yeniden ele alınması elzemdir. İş kazalarının gerçek nedenleri ancak bu sayede tam anlamıyla ortaya çıkarılabilir ve bu tespit ışığında iş kazalarını önleyecek bütüncül bir yaklaşım ortaya konabilir.

